

21. 04.20 r. (wtorek)

Temat: O wyrazach pochodnych.

- ❖ Przypominam o czytaniu lektury „Dziady” cz. II A. Mickiewicza – 30.04.2020 r. www.wolnelektury.pl – przygotować krótką relację z przeczytanych treści.

Notatka do zeszytu:

1. Wyrazy pochodne są tworzone przez różnego rodzaju formanty, które niosą ze sobą pewne znaczenia. Przykładowo w wyrazach pochodnych malarz, wojownik, marzyciel występują formanty: -arz, -nik, -yciel, wskazujące na znaczenie: *osoba wykonująca jakąś czynność, zajmująca się czymś*. W połączeniu ze znaczeniem tematu słowotwórczego powstają wyrazy nazywające wykonawców czynności. Grupy wyrazów o podobnym znaczeniu słowotwórczym, które wynika z ich budowy, należą do tej samej kategorii słowotwórczej.

Można wyróżnić m. in. następujące kategorie słowotwórcze:

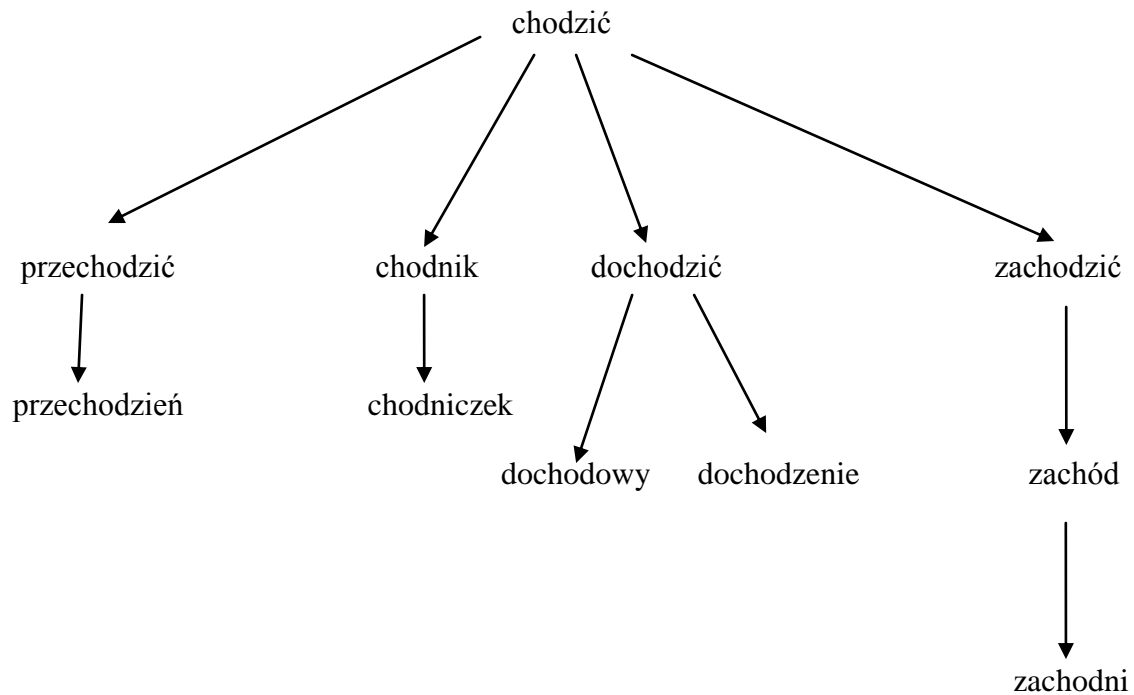
- nazwy wykonawców czynności, np. wykładowca, pisarz, podróżnik,
  - nazwy czynności, np. patrzenie, myślenie, bieg,
  - nazwy urządzeń i narzędzi, np. suszarka, pilnik, lodówka,
  - nazwy żeńskie, np. wykładowczyni, pisarka, Francuzka,
  - nazwy miejsc, np. poczekalnia, cukiernia, stoisko,
  - nazwy cech, np. młodość, głupota, spryt,
  - nazwy nosicieli cech, np. siłacz, waśniak, skąpiec,
  - nazwy zdrobniałe, np. stolik, krzeselko, tabelka,
  - nazwy zgrubiałe, np. buciur, paluch, nochal.
2. Przez dodanie przedrostków do czasowników niedokonanych zostało utworzonych wiele czasowników dokonanych, np. odpisać, przeciągnąć, wkręcić, zatrzeć. Stopień wyższy przymiotników i przysłówków, które stopniują się w sposób prosty, tworzy się za pomocą przyrostków: -szy, -ejszy (przymiotniki), -ej (przysłówki), np. grubszy, dawniejszy, wolniej, mocniej. Stopień najwyższy takich przymiotników i przysłówków powstaje po dodaniu przedrostka naj-, np. najgrubszy, najważniejszy, najwolniej, najmocniej.
  3. Wykonaj ćwiczenia – Zeszyt ćwiczeń: 1/55; 2/55; 4/56; 6/57; 8/58.

22.04.20 r. (środa)

Notatka:

Temat: Rodzina wyrazów.

1. Rodzina wyrazów to grupa słów, w których występuje wspólna cząstka mająca określone znaczenie. Tę wspólną cząstkę nazywa się rdzeniem. Wszystkie wyrazy należące do jednej rodziny są wyrazami pokrewnymi.
Przykład: w rodzinie wyrazów – czytać, czytelnia, czytanka, czytelnik, czytelnik, odczyt – występuje rdzeń czyt-, który nadaje tym słowom znaczenie związane z czynnością czytania.
2. W rdzeniu może dochodzić do wymiany głosek, którą nazywamy obocznością, z kolei różne warianty tego samego rdzenia to rdzenie oboczne, np.
stół, stołowy, stolarz
oboczności - ó: o; ł: l
rdzenie oboczne - stół: stol: stol.
3. Rodzinę wyrazów można przedstawić na wykresie pokazującym, które z wyrazów pokrewnych są podstawowe, a które – pochodne.

4. Wykonaj ćwiczenia – Zeszyt ćwiczeń: ćw. 3/59; 3/59 (spróbuj); 4/60.

23.04.20 r. (czwartek)

Temat: Kłopotliwe przedrostki i przyrostki.

Notatka:

1. Przedrostek z-:
  - zwykle zgodnie z wymową: zrzucić,
  - zawsze przed literami i połączeniami liter: h, s, sz, si, zi, dzi: zhańbić, zsunąć, zdziałać.
2. Przedrostek ś- :
  - przed literami ci: ściąć, ścierpieć.
3. Przedrostek s- :
  - przed literami ch: schłodzić.
4. Przyrostki -ctwo, -cki:
  - zgodnie z wymową: dziwactwo, inteligencki.
5. Przyrostki -dztwo, -dzki:
  - gdy w zakończeniu wyrazu podstawowego występuje d, dz, dź: województwo (od wojewoda), szwedzki (od Szwed).
6. Wykonaj ćwiczenia – Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2/76 – prześlij na moją pocztę szkolną (23.04.20 r.); ćw. 3/77; ćw. 5/77.

24.04.20 r. (piątek)

Notatka:

Temat: Życie w świecie wyobraźni - „Marzycielki” (fragmenty) – praca z tekstem.

1. Katarzyna Majgier – pisarka, autorka książek dla dzieci i młodzieży; zajmuje się tworzeniem i redagowaniem portali internetowych. Powieść „Marzycielki” jest drugą, po „Trzynastce na karku”, książką z cyklu „Dzienniki Ani Szuch”.
2. Jak, Twoim zdaniem, funkcjonowałby człowiek całkowicie pozbawiony wyobraźni? Opisz jego życie – 4 zdania.
3. Przeczytaj tekst – str. 221 – 223.

4. Ciekawostka:

Zabawa z wymyślonym przyjacielem jest na tyle częstym zjawiskiem u dzieci, że stała się tematem badań naukowych. Większość psychologów uważa, iż jest to oznaka rozwoju społeczno – emocjonalnego, a także przejaw kształtującej się, coraz bardziej złożonej pamięci i kreatywnego myślenia.

5. Wyobraź sobie, że masz wymyślonego przyjaciela. Napisz 10 zdań na temat tej postaci.